

PROTOKÓŁ Z POSIEDZENIA KOMISJI EWALUACYJNEJ

powołanej w celu przeprowadzenia oceny śródkresowej ~~doktoranta~~/doktorantki

1. Imię (imiona) i nazwisko doktoranta/doktorantki: Klara Bełza
2. Data rozpoczęcia kształcenia: rok akademicki 2021/2022
3. ORCID: 0000-0003-2598-4731
4. Dyscyplina naukowa: nauki socjologiczne
5. Planowany tytuł rozprawy doktorskiej:

Strategie zarządzania ciałem/cielesnością realizowane przez osoby transpłciowe w polskim kontekście społeczno-kulturowym

6. Imię i nazwisko promotora (promotorów), stopień/tytuł naukowy: prof. dr hab. Halina Rusek
7. Imię i nazwisko promotora pomocniczego (jeśli został wyznaczony): dr Agata Zygmunt-Ziemianek
8. Skład Komisji śródkresowej:

1) Przewodniczący Komisji (imię, nazwisko, stopień/tytuł, zatrudnienie):

dr hab. Rafał Muster, prof. Uniwersytetu Śląskiego

2) Członek Komisji (imię, nazwisko, stopień/tytuł, zatrudnienie):

dr hab. Katarzyna Zielińska, prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego

3) Członek Komisji (imię, nazwisko, stopień/tytuł, zatrudnienie):

dr hab. Małgorzata Suchacka, prof. Uniwersytetu Śląskiego

9. Data prezentacji na posiedzeniu rady naukowej instytutu odpowiedniej dyscypliny: 12.12.2023r.

10. Data rozmowy doktoranta z komisją ewaluacyjną na temat realizacji IPB i niejawnego spotkania komisji (data przeprowadzenia oceny śródkresowej): 08.01.2024r.

11. Pytania postawione doktorantowi (zarówno w pierwszym etapie oceny, podczas posiedzenia rady naukowej instytutu, jak i w drugim etapie podczas rozmowy):

12 grudnia 2023 odbyło się posiedzenie Rady Naukowej Instytutu Socjologii podczas której mgr Klara Bełza prezentowała założenia swojej pracy o awansowym charakterze oraz postępy w realizacji indywidualnego planu badawczego (element oceny śródkresowej). W posiedzeniu wzięli udział członkowie Rady Naukowej Instytutu Socjologii Uniwersytetu Śląskiego: przewodniczący dr hab. Rafał Muster prof. UŚ (jednocześnie przewodniczący Komisji ewaluacyjnej); dr hab. Andrzej Kasperek, prof. UŚ; dr hab. Małgorzata Suchacka (jednocześnie członkini Komisji ewaluacyjnej), prof. UŚ; dr hab. Krzysztof Bierwiazzonek, prof. UŚ; dr Rafał Cekiera, dr Katarzyna Juszczyk - Frelkiewicz, prof. UŚ; dr Paweł Ćwikła; dr Barbara Lewicka; dr Grzegorz Gawron. Do uczestnictwa w posiedzeniu Rady Naukowej IS zostali zaproszeni wszyscy samodzielni pracownicy Instytutu Socjologii. Z zaproszenia skorzystali dr hab. Krzysztof Łęcki, prof. UŚ i prof. dr hab. Urszula Swadźba.

W posiedzeniu Rady Naukowej uczestniczyli członkowie Komisji ewaluacyjnej: przewodniczący Komisji ewaluacyjnej: dr hab. Rafał Muster prof. UŚ; dr hab. Małgorzata Suchacka, prof. UŚ (jednocześnie członkini Rady Naukowej) i dr hab. Katarzyna Zielińska, prof. UJ, która brała udział w posiedzeniu w sposób zdalny, za pośrednictwem Microsoft Teams.

W posiedzeniu Rady Naukowej wzięła również udział promotorka pomocnicza pracy doktorskiej mgr Klary Bełzy – dr Agata Zygmunt-Ziemiarek. Promotorka doktorantki Prof. dr hab. Halina Rusek nie mogła uczestniczyć w posiedzeniu Rady Naukowej. Pani Profesor przebywała na zwolnieniu lekarskim – jej opinia została zaprezentowana przez promotorkę pomocniczą – dr Agatę Zygmunt-Ziemiarek.

Przewodniczący Komisji ewaluacyjnej przedstawił doktorantkę oraz podał temat pracy pt. „Strategie zarządzania ciałem/cieleśnością realizowane przez osoby transpłciowe w polskim kontekście społeczno-kulturowym”. Poprosił o syntetyczne przedstawienie tez dysertacji oraz o poinformowanie o efektach realizacji indywidualnego planu badawczego. Mgr Klara Bełza poinformowała zebranych jak będzie wyglądała prezentacja oraz dlaczego wybrała taki temat pracy. Doktorantka przedstawiła problematykę badawczą, metody badawcze i oczekiwane wyniki. Członkowie Rady Naukowej Instytutu Socjologii wraz z Komisją ewaluacyjną Szkoły Doktorskiej oraz zaproszonymi gośćmi po wysłuchaniu doktorantki rozpoczęli dyskusję i zadawanie pytań.

W pierwszej kolejności głos zabrała dr hab. Katarzyna Zielińska, prof. UJ, uczestnicząca w posiedzeniu w trybie zdalnym. Profesor K. Zielińska zwróciła uwagę, że prezentacja była ciekawa, zaznaczyła, że jest to bardzo interesujący temat. Wyraziła zadowolenie, że prace idą zgodnie z planem badawczym i w bardzo dobrym kierunku. Prof. K. Zielińska podkreśliła, że bardzo ciekawym wątkiem jest to, w jaki sposób kontekst kulturowy i społeczny modyfikuje strategię zarządzania ciałem i cieleśnością. Jednocześnie ekspertka

zewnętrzna zadała doktorantce dwa pytania. Po pierwsze - **Na ile wątki związane z poza europejskimi kulturami, na ile zagłębienie się w literaturę antropologiczną, która porusza się w zupełnie innych kontekstach kulturowych będą przydatne w pracy doktorskiej?** Po drugie – **W jaki sposób wywiady z rodzicami, osobami bliskimi będą pomocne w rekonstruowaniu strategii zarządzania ciałem i cielesnością?**

Doktorantka odpowiadając na pytanie pierwsze stwierdziła, że nie dokonywała analizy treści materiałów, był to przegląd literatury. Dla niej jako dla osoby transpłciowej, która żyje w polskim kontekście, która słyszy, że osoby transpłciowe to jest nowy wytwór zachodnich cywilizacji jest bardzo ważne wskazanie że tak nie jest. Można znaleźć – po wpisaniu słowa „transgender” do wyszukiwarki internetowej ponad 25 tys. publikacji na ten temat lecz w jej ocenie publikacje te są zbyt ogólnikowe. Problematyka transpłciowości cały czas w szumie informacyjnym nie jest w pełni opowiedziana. Sięgając do literatury należy zaznaczyć, że transpłciowość jest obecna na świecie począwszy od kultur pierwotnych. Doktorantka chce się do nich odnosić, aby wskazać ich błędy, aby nie popełniać ich we współczesności lub się na nich wzorować w dobrym kontekście.

Odpowiadając na drugie pytanie zadane przez prof. K. Zielińską, doktorantka podkreślała, że osoby bliskie są pierwszym odbiorcą naszych zmian. My na nich się uczymy, jak społeczeństwo będzie na nas reagowało w okresie tranzycji i przemiany hormonalnej i my dostajemy od nich pierwszą informację zwrotną.

Pani prof. K. Zielińska była usatysfakcjonowana otrzymanymi odpowiedziami.

Kolejne pytanie zadał Pan prof. Andrzej Kasperk - **Czy nie można wprowadzić do tematu dysertacji strategii zarządzania wizerunkiem w powiązaniu z wytwarzaniem cielesności, odnosząc się do koncepcji E. Goffmana?**

Doktorantka stwierdziła, że w socjologii ciała teoria E. Goffmana jest bardziej traktowana jako perspektywa konstruktywistyczna. Ciało jest konstruktywistyczne społecznie. Natomiast ciało jako projekt łączy z jednej strony jako byt biologiczny a z drugiej to ono kształtuje relacje społeczne. Prof. A. Kasperk usatysfakcjonowany był uzyskaną odpowiedzią.

Następne pytanie zadała prof. Urszula Swadźba - **Czy w pracy będą poruszane wątki dotyczące podejmowania przez osoby transpłciowe ról społecznych, ale bardziej zawodowych?**

Doktorantka stwierdziła, że problemy te wyjdą w trakcie badań. W tym aspekcie będą poruszane wątki z wyzwaniem osób transpłciowych w trakcie tranzycji, modyfikacji ciała, to jest bardzo delikatny temat z wyzwaniami zawodowymi, bo osoby transpłciowe borykają się dużymi problemami zawodowymi. Z doświadczeń doktorantki wynika, że osoby transpłciowe nie projektują swojej przyszłości zgodnie ze stereotypowymi rolami płciowymi tylko pracują tam gdzie mogą. Wybierają zawody najprostsze lub tam gdzie otrzymają zatrudnienie. Są osoby, które dążą do tego aby realizować marzenia zgodnie ze swoją stereotypową rolą płciową, inne pracują tam gdzie mogą aby przeżyć a dla innych nie jest ważne w jakim zawodzie pracują. Prof. U. Swadźba była usatysfakcjonowana uzyskaną odpowiedzią.

Do dyskusji włączyła się dr hab. Małgorzata Suchacka, prof. UŚ, członkini komisji ewaluacyjnej, podkreślając postęp jaki zauważyła w pracy doktorantki mgr Klary Bełzy. Prezentacja bardzo się podobała Pani Profesor i zaznaczyła że ta praca będzie bardzo interesująca i ciekawa przede wszystkim ze względu na ten temat, który jest taki niebanalny i twórczy. Kontekst kulturowy będzie wartością tej pracy i badania rodziców osób transpłciowych też wzbogacą doktorat. Prof. Małgorzata Suchacka zadała pytanie: **Jak wyglądają pozostałe elementy dochodzenia do stopnia doktora nauk, czyli kwestie aktywności publikacyjnej, konferencyjnej, grantowej?** Doktorantka stwierdziła, że kończy prace nad artykułem, który w najbliższych tygodniach zostanie zgłoszony do czasopisma Przegląd Socjologii Jakościowej. W tekście aktualnie są wprowadzane korekty sugerowane przez promotorkę – prof. H. Rusek. Doktorantka brała czynny udział w konferencjach naukowych – także w Zjeździe Socjologicznym.

Przewodniczący Komisji dr hab. Rafał Muster, prof. UŚ powiedział, że to jest to dobry wybór czasopisma. Czasopismo to ma bardzo wysoką renomę w środowisku socjologicznym i ma mocną punktację.

Na koniec dyskusji i zadawaniu pytań doktorantce głos zabrała promotorka pomocnicza pracy mgr Klary Bełzy dr Agata Zygmunt-Ziemianek. W imieniu nieobecnej prof. Haliny Rusek, z którą się konsultowała przekazała kilka kwestii związanych ze współpracą Pani profesor z doktorantką. Pani profesor Halina Rusek - promotorka pracy bardzo mocno podkreśliła to, że współpraca jest intensywna, stała. Zaznaczyła że zauważalny jest przyrost materiału, który doktorantka mogła zaprezentować. To jest efekt właśnie tej ścisłej współpracy. Pani profesor jest w stałym kontakcie z doktorantką. Dr Agata Zygmunt-Ziemianek wspomniała że wątki antropologiczne w pracy doktorskiej powstały za sugestią Pani Profesor.

Pani doktor zapytała mgr Klarę Bełzę - **Kiedy rozpoczęte zostaną badania empiryczne? Jest już najwyższy czas na ich rozpoczęcie.**

Doktorantka stwierdziła, że badania zostaną rozpoczęte, jak tylko będzie formalna zgoda Komisji ds. etyki.

Dr Agata Zygmunt-Ziemianek zaznaczyła, że na tym etapie pracy ważna jest poprawność metodologiczna i wyraźnie rozróżnienie metod badawczych od technik.

Reasumując wystąpienie Doktorantki mgr Klary Bełzy podczas Rady Naukowej Instytutu Socjologii - dr hab. Rafał Muster, prof. UŚ stwierdził, że jest usatysfakcjonowany postępowaniem prac i podkreślił, że liczy na dobrą pracę, która wpłynie na rozwój nauk socjologicznych.

Pozostali członkowie Rady Naukowej Instytutu Socjologii, członkinie Komisji ewaluacyjnej i zaproszeni goście podzielili to stanowisko – wyrazili satysfakcję z postępów prac, jednoznacznie pozytywnie ocenili prezentację doktorantki i jej odpowiedzi na zadane pytania.

Wystąpienie odbyło się zgodnie z Regulaminem Szkoły Doktorskiej (uchwała nr 75/2021 z dnia 26.01.2021 Senatu UŚ) oraz na podstawie przepisów Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce. Po wystąpieniu w

gronie Komisji ewaluacyjnej do przeprowadzenia oceny śródkresowej Pani mgr Klary Bełzy nastąpi ostatni etap oceny śródkresowej, który został wyznaczony na 08. stycznia 2024r.

08. stycznia 2024r. odbył się ostatni etap oceny śródkresowej mgr Klary Bełzy. Spotkanie odbyło się online – za pośrednictwem aplikacji Teams. Ten etap oceny śródkresowej składał się z dwóch części: jawnej i niejawnej. W części jawnej uczestniczyli: dr hab. Rafał Muster, prof. UŚ (przewodniczący Komisji ewaluacyjnej), dr hab. Małgorzata Suchacka, prof. UŚ (członkini Komisji ewaluacyjnej), dr hab. Katarzyna Zielińska, prof. UJ (członkini Komisji ewaluacyjnej), prof. dr hab. Halina Rusek (promotorka), dr Agata Zygmunt-Ziemianek (promotorka pomocnicza) i mgr Klara Bełza – doktorantka.

W części jawnej w pierwszej kolejności głos zabrała prof. Halina Rusek, która **prosiła doktorantkę o wskazanie orientacyjnego terminu zakończenia gromadzenia materiału empirycznego**. Mgr Klara Bełza stwierdziła, że kończy prace nad dyspozycjami do wywiadów swobodnych (trzy różne narzędzia badawcze skierowane do trzech kategorii respondentów). Doktorantka ponadto czeka na decyzję Komisji etyki ds. badań naukowych, aby móc zacząć realizować projekt badawczy. Mgr Klara Bełza planuje, aby do końca września 2024r. zgromadzić materiał empiryczny w oparciu o przygotowaną metodologię badań własnych.

W następnej kolejności dr Agata Zygmunt-Ziemianek zwróciła uwagę doktorantce, że **warto podjąć działania mające na celu pozyskanie środków zewnętrznych na realizację części zadań związanych z przeprowadzeniem projektu badawczego** (np. w zakresie transkrypcji zrealizowanych wywiadów). Dr Agata Zygmunt-Ziemianek wyraźnie postulowała, aby doktorantka zbudowała szerszą siatkę respondentów, bo z pewnością będą odmowy uczestnictwa w tych badaniach. Doktorantka stwierdziła, że rozważa możliwość zlecenia części zadań związanych z pozyskiwaniem materiału empirycznego (realizacja części wywiadów).

Prof. Katarzyna Zielińska wyraźnie zaakcentowała, że **doktorantka samodzielnie powinna realizować wywiady**. Prof. K. Zielińska zauważyła, że doktorantka podjęła się realizacji bardzo trudnego projektu, podczas realizacji badań doktorantka zdobywa cenne doświadczenie, nabywa wrażliwości socjologicznej – dlatego samodzielnie powinna realizować wywiady. Natomiast koniecznie należy rozważyć możliwości pozyskiwana środków zewnętrznych na grant badawczy (np. Preludium).

Podobną opinię sformułowała prof. Małgorzata Suchacka, która podzieliła się swoimi doświadczeniami w zakresie gromadzenia materiału empirycznego do swojej pracy doktorskiej. Prof. M. Suchacka podkreślała **innowacyjny charakter tego projektu badawczego**, wyraźnie akcentowała konieczność samodzielnego gromadzenia materiału empirycznego. Dr Agata Zygmunt-Ziemianek zauważyła, że **zasadne byłoby pozyskanie środków zewnętrznych na transkrypcję wywiadów**.

Mgr Klara Bełza zgodziła się z tymi sugestiami. W następnej kolejności dr hab. Rafał Muster, prof. UŚ zadał pytanie o **termin zakończenia pracy nad artykułem do Przeglądu Socjologii Jakościowej**. Doktorantka

stwierdziła, że artykuł pod koniec stycznia 2024r. zostanie przesłany do tego czasopisma, licząc na skierowanie tej pracy do recenzji.

W części niejawnej uczestniczyli tylko członkowie Komisji ewaluacyjnej: dr hab. Rafał Muster, prof. UŚ (przewodniczący), dr hab. Małgorzata Suchacka, prof. UŚ (członkini), dr hab. Katarzyna Zielińska, prof. UJ (członkini).

Podczas części niejawnej członkowie Komisji pozytywnie wypowiedzieli się na temat realizacji poszczególnych założeń indywidualnego planu badawczego, pozytywnie odniesiono się do prezentacji, która odbyła się przed Radą Naukową Instytutu Socjologii, podkreślano innowacyjny charakter badań. Natomiast zwrócono także uwagę, że doktoranta powinna zacząć gromadzić materiał empiryczny w oparciu o badania własne.

12. Komisja ewaluacyjna, działając na podstawie §19 Uchwały nr 221 Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 30 listopada 2021 r. w sprawie określenia Regulaminu Szkoły Doktorskiej w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach, przeprowadziła ocenę śródkresową Pani/Pana mgr Klary Bełza

Po zapoznaniu się z Indywidualnym planem badawczym oraz Sprawozdaniem z realizacji programu kształcenia i realizacji Indywidualnego planu badawczego, zapoznaniu się z opinią/opiniami promotora/promotorów, wysłuchaniu prezentacji na posiedzeniu rady naukowej instytutu oraz po dyskusji z doktorantem i promotorem¹ Komisja wydaje ocenę:

POZYTYWNA

WYNIK OCENY ŚRÓDKRESOWEJ (ocena pozytywna/~~ocena negatywna~~):

13. Wyniki głosowania:

liczba głosów za oceną pozytywną: 3

liczba głosów za oceną negatywną: 0

liczba głosów wstrzymujących się: 0

14. Uwagi do protokołu: Brak

---

¹ Skreślić, jeżeli promotor nie był obecny na rozmowie.

15. Szczegółowe uzasadnienie Komisji dotyczące wyniku oceny śródkresowej (należy szczegółowo uzasadnić wynik; zgodnie z Ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce wynik oceny wraz z uzasadnieniem jest jawny i będzie upubliczniony):

Uzasadniając pozytywną ocenę Komisji dotyczącą oceny śródkresowej mgr Klary Bełzy, należy zaakcentować:

- pozytywne opinie członków Rady Naukowej Instytutu Socjologii dotyczące koncepcji badań oraz odnoszące się do postępów realizacji indywidualnego projektu badawczego, w tym w zakresie a). analizy społeczeństw pierwotnych z różnych części świata w kontekście występujących u nich osób wykraczających poza binarny podział płci, b). analizy pola teoretycznego socjologii ciała w kontekście występowania analiz ciała transpłciowego, c). analizy statusu społecznego ciała transpłciowego w polskim kontekście społeczno-kulturowym,
- przyjęte odpowiedzi na pytania zadane doktorantce przez członków Rady Naukowej IS, członków Komisji ewaluacyjnej i przez zaproszone osoby podczas Rady Naukowej IS,
- czynny udział w konferencji międzynarodowej i w XVIII Zjeździe Socjologicznym,
- przygotowanie artykułu, który będzie w styczniu 2024r. zgłoszony do Przeglądu Socjologii Jakościowej.

16. Podpisy członków Komisji ewaluacyjnej²:

---

² Podpisy składane drogą elektroniczną

poświadczenie złożenia podpisów i pieczęci elektronicznych

Certyfikat dla dokumentu o Autenti ID: addcb63a-05a5-423b-bd91-9f096887b3a4
utworzonego: 2024-01-11 12:33 (GMT+01:00)

